

HRVATSKI SABOR

1603

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O KONCESIJAMA

Prolašavam Zakon o koncesijama, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 30. lipnja 2017.

Klasa: 011-01/17-01/33

Urbroj: 71-06-01/1-17-2

Zagreb, 5. srpnja 2017.

Predsjednica
Republike Hrvatske

Kolinda Grabar-Kitarović, v. r.

ZAKON

O KONCESIJAMA

DIO PRVI

DAVANJE KONCESIJE

GLAVA I.

OPĆE ODREDBE

Predmet Zakona

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom uređuju postupci davanja koncesije, ugovor o koncesiji, prestanak koncesije, pravna zaštita u postupcima davanja koncesije, politika koncesija te druga pitanja u vezi s koncesijama.

(2) Na pitanja koja nisu uređena ovim Zakonom odgovarajuće se primjenjuju posebni zakoni te propisi kojima se uređuje javna nabava.

(3) Sastavni su dio ovoga Zakona:

1. Prilog I. Popis djelatnosti navedenih u članku 5. točki (14) ovoga Zakona
2. Prilog II. Djelatnosti koje se obavljaju na temelju isključivog prava
3. Prilog III. Usluge iz članaka 9. i 10. ovoga Zakona
4. Prilog IV. Popis međunarodnih društvenih konvencija i konvencija o zaštiti okoliša.

Pravna stečevina Europske unije

Članak 2.

Ovaj Zakon sadržava odredbe koje su u skladu sa sljedećim aktima Europske unije:

1. Direktiva 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o dodjeli ugovora o koncesiji (SL L 94, 28. 3. 2014.)
2. Ispravak Direktive 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o dodjeli ugovora o koncesiji (SL L 114, 5. 5. 2015.)

3. Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/2172 od 24. studenoga 2015. o izmjeni Direktive 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća u vezi s pragovima primjene za postupke dodjele ugovora (SL L 307, 25. 11. 2015.)

Koncesija

Članak 3.

(1) Koncesija je pravo koje se stječe ugovorom.

(2) Vrste koncesija su:

1. koncesija za gospodarsko korištenje općeg ili drugog dobra
2. koncesija za radove
3. koncesija za usluge.

(3) Ugovor o koncesiji za gospodarsko korištenje općeg ili drugog dobra jest upravni ugovor, u pisanom obliku, čiji je predmet gospodarsko korištenje općeg ili drugog dobra za koje je zakonom određeno da je dobro od interesa za Republiku Hrvatsku, a koje ne predstavlja izvođenje radova iz stavka 4., odnosno pružanje i upravljanjem uslugama iz stavka 5. ovoga članka.

(4) Ugovor o koncesiji za radove jest upravni ugovor, u pisanom obliku, kojim se ostvaruje financijski interes, a posredstvom kojeg davatelj koncesija ili više njih povjerava izvođenje radova jednom gospodarskom subjektu ili više njih čija se naknada sastoji isključivo od prava na iskorištavanje radova koji su predmet ugovora ili od tog prava i plaćanja.

(5) Ugovor o koncesiji za usluge jest upravni ugovor, u pisanom obliku, kojim se ostvaruje financijski interes, a posredstvom kojeg davatelj koncesija ili više njih povjerava pružanje i upravljanje uslugama koje nisu izvođenje radova iz stavka 4. ovoga članka jednom gospodarskom subjektu ili više njih čija se naknada sastoji isključivo od prava na iskorištavanje usluga koje su predmet ugovora ili od tog prava i plaćanja.

(6) Davanje koncesije za radove ili koncesije za usluge uključuje i prijenos na koncesionara operativnog rizika u iskorištavanju tih radova ili usluga, koji obuhvaća rizik potražnje ili rizik ponude ili oboje. Prijenos dijela operativnog rizika podrazumijeva stvarno izlaganje promjenama na tržištu, tako da bilo kakav potencijalni procijenjeni gubitak koji je pretrpio koncesionar nije simboličan i zanemariv.

(7) Operativnim rizikom iz stavka 6. ovoga članka smatra se rizik izloženosti koncesionara tržišnim uvjetima na način da koncesionaru od strane davatelja koncesije nije zajamčeno da će, u normalnim uvjetima rada, posredno ili neposredno, ostvariti povrat uložених sredstava ili troškova nastalih u izvođenju radova ili pružanju usluga koje su predmet koncesije.

Vrijednosni prag

Članak 4.

(1) Vrijednosni prag bitan za određenje primjene pravila postupka davanja koncesije objavljuje se u Službenom listu Europske unije te će isti pravodobno biti objavljen na mrežnim stranicama ministarstva nadležnog za financije.

(2) Europska komisija po potrebi vrši reviziju praga iz stavka 1. ovoga članka te iznos praga objavljuje u odgovarajućim nacionalnim valutama u Službenom listu Europske unije.

(3) Na postupak davanja koncesije za usluge te na koncesije za gospodarsko korištenje općeg ili drugog dobra procijenjene vrijednosti manje od vrijednosnog praga iz ovoga članka ne primjenjuju se odredbe dijela prvog glave IV. ovoga Zakona.

(4) Na postupak davanja koncesije za usluge procijenjene vrijednosti jednake ili veće od vrijednosnog praga iz ovoga članka te na koncesije za radove ne primjenjuju se odredbe dijela prvog glave III. ovoga Zakona. Na postupak davanja koncesije za gospodarsko korištenje općeg ili drugog dobra procijenjene vrijednosti jednake ili veće od vrijednosnog praga iz ovoga članka ne primjenjuju se odredbe dijela prvog glave III. ovoga Zakona, osim članka 31., 36., 37. i 38. ovoga Zakona.

(5) U postupku davanja koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina neovisno o procijenjenoj vrijednosti koncesije ne primjenjuju se odredbe dijela prvog glave IV. ovoga Zakona.

Značenje pojmova

Članak 5.

Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeće značenje:

1. *davatelj koncesije* je tijelo javne vlasti, odnosno pravna osoba koja je, u skladu s ovim i posebnim zakonima, nadležna za davanje koncesije
2. *koncesionar* je gospodarski subjekt s kojim je davatelj koncesije sklopio ugovor o koncesiji

3. *gospodarski subjekt* je fizička ili pravna osoba ili zajednica tih osoba koja na tržištu nudi izvođenje radova i/ili posla, isporuku robe ili pružanje usluga

4. *natjecatelj* je gospodarski subjekt koji je zatražio poziv ili je pozvan na sudjelovanje u ograničenom postupku, u natjecateljskom postupku uz pregovore ili natjecateljskom dijalogu

5. *ponuditelj* je gospodarski subjekt koji je pravodobno dostavio ponudu u postupku davanja koncesije

6. *pisan iskaz* je svaki iskaz koji se sastoji od riječi ili brojeva koji se mogu čitati, umnožavati i naknadno slati, uključujući informacije koje se prenose i pohranjuju elektroničkim sredstvima

7. *ugovor o koncesiji* je upravni ugovor koji u pisanom obliku i na određeno vrijeme sklapaju davatelj koncesije i koncesionar o međusobnim pravima i obvezama vezanim uz danu koncesiju na temelju odluke o davanju koncesije

8. *naknada za koncesiju* je naknada koju plaća koncesionar na temelju ugovora o koncesiji

9. *Registar koncesija* je jedinstvena elektronička evidencija ugovora o koncesijama danim na području Republike Hrvatske

10. *odluka o davanju koncesije* je upravni akt koji donosi davatelj koncesije na prijedlog stručnog povjerenstva za koncesiju nakon pregleda i ocjene pristiglih ponuda, odnosno nakon zaprimanja zahtjeva i utvrđenja ispunjenja uvjeta za dobivanjem koncesije

11. *javno-privatno partnerstvo* je dugoročan ugovorni odnos u smislu propisa kojim se uređuje javno-privatno partnerstvo

12. *poseban zakon* je zakon kojim se uređuju pitanja vezana za koncesije koje se daju za djelatnosti i u područjima uređenima tim zakonom

13. *društvo posebne namjene* ima značenje u smislu propisa kojim se uređuje javno-privatno partnerstvo

14. *izvođenje radova* znači izvođenje ili projektiranje i izvođenje radova koji se odnose na jednu ili više djelatnosti iz Priloga I. ovoga Zakona ili posla ili realizacija posla, bez obzira kojim sredstvom, a koji su sukladni zahtjevima koje je naveo davatelj koncesije. Posao je rezultat visokogradnje ili niskogradnje uzete u cjelini koji je sam po sebi dovoljan da ispuni gospodarsku ili tehničku funkciju

15. *elektronička sredstva* su elektronička oprema za obradu (uključujući digitalno sažimanje) i pohranu podataka koji se šalju, prenose i primaju žičanom vezom, radiovezom, optičkim ili drugim elektromagnetskim sredstvima

16. *isključivo pravo* je pravo obavljanja djelatnosti koje daje nadležno tijelo, u skladu s posebnim propisom, isključivo jednom gospodarskom subjektu na temelju propisa i upravnog akta, koje ima znatan utjecaj na mogućnost drugih gospodarskih subjekata da obavljaju takvu djelatnost

17. *dokumentacija za nadmetanje* je bilo koji dokument koji je sastavljen ili na koji davatelj koncesija upućuje, a u kojemu se opisuju ili određuju elementi koncesije i postupka davanja koncesije, uključujući obavijest o namjeri davanja koncesije, tehničke i funkcionalne zahtjeve, predložene uvjete koncesije, formate dokumenata koje podnose natjecatelji ili ponuditelji, informacije o općim primjenjivim obvezama te svu dodatnu dokumentaciju

18. *inovacija* je novi ili značajno poboljšan proizvod, usluga ili postupak, uključujući, ali ne ograničavajući se na postupke proizvodnje, građenja ili izgradnje, nova metoda stavljanja na tržište ili nova metoda organizacije u poslovnoj praksi, organizacije radnih mjesta ili vanjskih odnosa, među ostalim radi pomaganja rješavanja društvenih izazova

19. *nacionalna klasifikacija prostornih jedinica za statistiku* (u daljnjem tekstu: NKPJS) je statistički standard koji se koristi za prikupljanje, upisivanje, obradu, analizu i diseminaciju podataka regionalne statistike prema razinama prostorne podjele Republike Hrvatske

20. *jedinstveni rječnik javne nabave (Common Procurement Vocabulary – CPV)* je jedinstveni klasifikacijski sustav nomenklatura koji se primjenjuje u postupku javne nabave te koji osigurava istovjetnost s ostalim postojećim nomenklaturama, a utvrđen je Uredbom (EZ) br. 2195/2002 Europskog parlamenta i Vijeća o Jedinstvenom rječniku javne nabave (CPV), kako je posljednje izmijenjena Uredbom (EZ) br. 596/2009.

21. *zajednica ponuditelja ili natjecatelja* je udruženje više gospodarskih subjekata koji su dostavili zajedničku ponudu ili zahtjev za sudjelovanje u postupku davanja koncesije, neovisno o uređenju njihova međusobnog odnosa, a koji se obvezuju davatelju koncesije da će izvršiti svoje obveze sukladno ugovoru o koncesiji

22. *usluga od općega gospodarskog interesa* je usluga kojom se izvršava posebna zadaća u društvenom interesu propisana posebnim propisom u kojem je precizno navedena priroda posebne zadaće

23. *neuredna ponuda* je ponuda koja nije izrađena u skladu s dokumentacijom za nadmetanje, koja sadržava odredbe koje davatelj koncesije smatra štetnima ili za koju davatelj koncesije osnovano smatra da nije u skladu s pravilima poštenog tržišnog natjecanja ili koja zbog formalnih ili drugih objektivnih razloga ne može biti odabrana (ponuda ponuditelja koji ispunjava uvjete za isključenje određene dokumentacijom za nadmetanje, ponuda ponuditelja koji nije dokazao svoju

sposobnost u skladu s dokumentacijom za nadmetanje, ponuda kojoj nedostaje jamstvo za ozbiljnost ponude, koja ne odgovara potrebama davatelja koncesije određenim u opisu predmeta koncesije i tehničkim specifikacijama, odnosno kojom se nude usluge i/ili radovi koji očito ne zadovoljavaju potrebe davatelja koncesije u odnosu na predmet koncesije i/ili uvjete obavljanja djelatnosti koja je predmet koncesije)

24. *sporedna djelatnost* je svaka djelatnost koja nije djelatnost predmeta koncesije, ali je s njom povezana tako što služi njezinom obavljanju ili je potrebna za njezino uspješno izvršenje

25. *težak profesionalni propust* je postupanje gospodarskog subjekta u obavljanju njegove profesionalne djelatnosti protivno odgovarajućim propisima, kolektivnim ugovorima, pravilima struke ili sklopljenim ugovorima o koncesiji i javnoj nabavi, a koje je takve prirode da čini tog gospodarskog subjekta neprikladnom i nepouzdanom stranom ugovora o koncesiji koji davatelj koncesije namjerava sklopiti.

Načela postupka davanja koncesije

Članak 6.

(1) Prilikom provođenja postupka davanja koncesije davatelj koncesije obavezan je, u odnosu na sve gospodarske subjekte, poštovati načelo slobode kretanja robe, načelo slobode poslovnog nastana, načelo slobode pružanja usluga, načelo učinkovitosti, kao i ostala temeljna načela iz Ustava Republike Hrvatske te Ugovora o funkcioniranju Europske unije, kao što su načelo tržišnog natjecanja, načelo jednakog tretmana, načelo zabrane diskriminacije, načelo uzajamnog priznavanja, načelo razmjernosti i načelo transparentnosti.

(2) Gospodarski subjekt je obavezan tijekom izvršenja ugovora o koncesiji pridržavati se primjenjivih obveza u području prava okoliša, socijalnog i radnog prava, uključujući kolektivne ugovore, a osobito obvezu isplate ugovorene plaće, ili odredbi međunarodnog prava okoliša, socijalnog i radnog prava navedenih u Prilogu IV. ovoga Zakona.

Davatelj koncesije

Članak 7.

(1) Davatelj koncesije može biti:

1. Hrvatski sabor i Vlada Republike Hrvatske, u ime Republike Hrvatske
2. tijelo državne uprave, u ime Republike Hrvatske
3. nadležno tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, u ime jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te
4. pravna osoba posebnim zakonima ovlaštena za davanje koncesije.

(2) Kada je davatelj koncesije Hrvatski sabor ili Vlada Republike Hrvatske, sve pripremne radnje za davanje koncesije iz dijela prvog glave II. ovoga Zakona, postupak davanja koncesije iz dijela prvog glava III. i IV. ovoga Zakona, osim donošenja odluke o davanju koncesije, odluke o izmjeni odluke o davanju koncesije, odluke o poništenju postupka davanja koncesije, odnosno odluke o raskidu ugovora o koncesiji, kao i ostale tehničke i stručne poslove davatelja koncesije iz dijela prvog glava V. i VI. ovoga Zakona te dijela drugog ovoga Zakona može provoditi nadležno ministarstvo.

(3) Kada je davatelj koncesije nadležno tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, u ime jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave sve pripremne radnje za davanje koncesije iz dijela prvog glave II. ovoga Zakona, postupak davanja koncesije iz dijela prvog glava III. i IV. ovoga Zakona, osim donošenja odluke o davanju koncesije, odluke o izmjeni odluke o davanju koncesije, odluke o poništenju postupka davanja koncesije, odnosno odluke o raskidu ugovora o koncesiji, kao i ostale tehničke i stručne poslove davatelja koncesije iz dijela prvog glava V. i VI. ovoga Zakona te dijela drugog ovoga Zakona, može provoditi nadležno upravno tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(4) Podjela poslova iz stavaka 2. i 3. ovoga članka uređuje se posebnim zakonom.

(5) Kada se postupak davanja koncesije provodi prema propisu kojim se uređuje javna nabava, davatelj koncesije smatrat će se javnim naručiteljem prema tom propisu.

(6) Sve fizičke osobe uključene u postupak davanja koncesije ili koje mogu utjecati na ishod postupka davanja koncesije ne smiju imati izravnih i/ili neizravnih osobnih interesa u bilo kojoj aktivnosti koja bi dovela do sukoba tih interesa s njihovim dužnostima.

Predmet koncesije

Članak 8.

(1) Koncesija se daje u različitim područjima i za različite djelatnosti, a osobito:

1. za eksploataciju mineralnih sirovina

2. za korištenje voda
3. za pravo lova na državnim lovištima i uzgajalištima divljači
4. na pomorskom dobru
5. u području zaštite prirode
6. u području energetike
7. za obavljanje djelatnosti linijskog i obalnog pomorskog i riječnog prijevoza
8. za luke
9. za građenje i upravljanje autocestom i pojedinim cestovnim objektima na državnoj cesti (most, tunel i drugi)
10. za pružanje usluga javnog prijevoza
11. za zračne luke
12. u području sporta
13. na kulturnim dobrima
14. za komunalne djelatnosti
15. u području željeznica
16. u području žičara
17. za djelatnosti gospodarenja otpadom
18. u području turizma
19. u području zdravstva
20. za pružanje medijskih usluga televizije i radija
21. za slobodne zone
22. za uzgoj riba i drugih morskih organizama
23. u području veterinarskog javnog zdravstva.

(2) Koncesija se ne može dati na šumama i šumskom zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske i na drugim dobrima utvrđenim posebnim propisima.

(3) Posebna pitanja vezana za davanje koncesije u područjima, odnosno za djelatnosti iz stavka 1. ovoga članka uređuju se i posebnim zakonom.

(4) Koncesija za izgradnju i upravljanje autocestama, izgradnju i upravljanje željezničkim prugama, prijenos i distribuciju električne energije, izgradnju i upravljanje infrastrukturom za prijenos nafte naftovodima, izgradnju i upravljanje transportnim sustavom plina strateški su interes Republike Hrvatske.

(5) Osim koncesija iz stavka 4. ovoga članka Hrvatski sabor može koncesiju za pojedina dobra, usluge i radove proglasiti strateškim interesom Republike Hrvatske.

(6) U slučaju iz stavaka 4. i 5. ovoga članka postupak davanja koncesije i druga pitanja u vezi s tom koncesijom uređuju se u skladu s odredbama ovoga Zakona i posebnih zakona.

Izuzeća od primjene Zakona

Članak 9.

(1) Ovaj se Zakon ne primjenjuje na:

1. koncesiju koja je, na temelju propisa Republike Hrvatske, određena kao klasificirana ili čije izvršenje, na temelju zakona ili drugih propisa Republike Hrvatske, zahtijeva primjenu mjera informacijske sigurnosti ili kada to zahtijeva zaštita bitnih interesa Republike Hrvatske

2. koncesiju koja se daje na temelju posebnih pravnih instrumenata međunarodne organizacije

3. koncesiju koja se daje sukladno međunarodnom sporazumu između Republike Hrvatske i jedne ili više trećih država, potpisanim u skladu s Ugovorom o funkcioniranju Europske unije, i koja obuhvaća radove, robu ili usluge namijenjene zajedničkoj provedbi ili korištenju projekta od strane država potpisnica

4. koncesiju za gospodarske usluge od općeg interesa

5. koncesiju za društvene i druge posebne usluge iz Priloga III. ovoga Zakona procijenjene vrijednosti manje od praga iz članka 4. ovoga Zakona

6. koncesiju za usluge dane gospodarskom subjektu na temelju isključivog prava koje mu je dodijeljeno u skladu s Ugovorom o funkcioniranju Europske unije i pravnim aktima Europske unije kojima se utvrđuju zajednička pravila o pristupu tržištu primjenjivim na djelatnosti navedene u Prilogu II. ovoga Zakona, osim ako sektorsko zakonodavstvo